

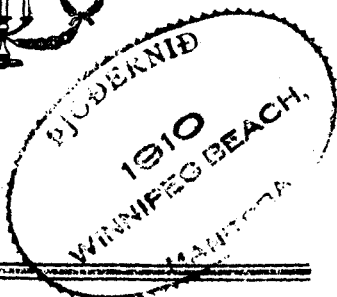
Spjaldur af Guðm. Friðjónssón

HEIMIR

EFNISYFIRLIT

	Bla.
Úr hvers-dags-lífinu, eftir Guðm. Friðjónssón	265
Unglingsfall, eftir sama höfund.....	267
Samvinna, eftir séra Guðm. Árnason ..	269
Sjöundi fundur hins Únítariska kyrkju- þings Vestur Íslendinga	274

VIII. AR

1913

12 BLAD

TIMBUR!

☞ Vér höfum miklar byrgðir af tegldu og óteglu timbri.
☞ Vor innanhús "Finishing," Gluggakarmar, Hurðir og Listar, eiga enga sína jafningja. Eitt borð eða vagnhlass.

Komið til vor

The Empire Sash & Door Co. Limited

Henry Avenue, East

BARNALÆRDOMSKVER ÚNÍTARA

er til sölu hjá þessum mönnum:

Sveini Thorvaldssyni, Icelandic River; Sigurði Péturssyni, Árnes; B. B. Olson Gimli; séra Rögnv. Péturssyni, Winnipeg; séra Guðm. Árnasyni, Winnipeg; Guðmundi Guðmundssyni, Mary Hill; Nielsi Hallsyni, Mary Hill; séra Albert E. Kristjánssyni, Lillesve; Sig. J. Vídal, Hnausa, Man.; Magnúsi Bjarnasyni, Mountain; Einari Einarssyni, Pine Valley; Stefáni Péturssyni, c/o. Heimskringla.

Og flestum íslenskum bóksölum.

VERÐ: 35 cent

TVÖ KVÆÐI.

Eftir GUÐMUND FRÍÐJÓNSSON.

Úr Hvers-dags-lífinu.

Máni getur margar nætur
mönnum dulið ljóma sinn.
Stundum eru stjörnur faldar,
stúcin þá er hugurinn —
Dímt er á himni, drottinn minn!

Margoft lítið sér til sólar.
Svo er háttað vorri önd,
þegar upp úr dánardjúpi
dregur skugga á vonarlönd.
Logar brjóst, en hclar hönd.

Þar sem barnið berst við dauðana
bræstur fé í varasjóð.
Út er grátið öllum túrum,
augun svo sem fölskvað glóð:
svipurinn sem hrunin hlóð.

Liggur þungt í dauðadvala
 dóttir konu fiskimanns.
 Hann er úti' á hafsins öldum,
 hefir stefnu þó til lands;
 rauna þungi á herðum hans.

Kona situr fól og fálát
 fast við dóttur sinnar tær,
 heldur milli handa sinna
 hári og gerir fléttur tvær.
 Dóttirin brjóstveik, dauða nær.

Alda brotnar út á skerjum;
 allan brýtur sæ til lands.
 Dregur þá hið dýpsta andvarp
 dóttir konu fiskimanns.
 Eldurinn deyr á arni hans.

Druknuð er í dauðamyrkri
 dóttir hjóna í fiskibúð.
 Hvíti dauði, vöðvaldur,
 vakir undir hverri súð:
 hefir marga helt og lúð.

Út var grátið instu tárur,
 augun svo sem kulnuð glóð,
 þar sem lík í líni hjápað,
 lagt á rúm fjöl, uppi stóð.
 Harmar taka hjörtum blóð.

Síðan heim til guðsmanns gengur
 grátin kona af vökubæð,
 biður prestinn barnið jarða.
 Bregst hann við og spyr um féð:
 "Út í hönd, en ulla — veð".

Húskveðju til harmaléttis
 hún vill kaupa og ræðu með —
 líkræðu með líkn frá hæðum.

“Látið þá af höndum fæð”.
Fór hún burt og fékk sér veð.

Barnið hafði legið lengi;
læknir makað krókinn sinn,
fúlgu mikla fært til reiknings
fyrir að lita á sjúklinginn.
Dimt er á jörðu, drottinn minn!

Unglingsfall.

Sá ég sóldís
á sumri förn
breiða blómklæði
í brekku og laut.
Rann móða að mar
milli engja —
milli hlíða og hrauns
hljóp á flúðum.

Vann vorleysing
voð úr snjó
milli fjöru og fjalls
fagurbláa,
undu andir
á elfarbol;
földu fjaðrablik
fleygistraumar.

Lék á langspil
leiðslu söng
Hulda í háfossi
hljóða óttu,
meðan daladrög
döggu vætt
græn og glitrandi
gængu smalar.

Léku laufvindar
litlu sjðar
hraða haustdansa
um holt og börð.
Flaug í fjarska
úr fölvum mó
litverp lóa
leiðar sinnar.

Horfði hugfangnu
hvarma stírni
ítur unglíngur
eftir þeim, —
horfði langa leið; —
ligger nú
undir ábreiðu
aldur tila.

Þann ég til, frændi,
fyrir brjósti —
það er vanviða
og veðurnæmt —
þegar þín vörn
var þrotin öll,
bliknuð brosrós þín.
brostið auga.

Hefir í harðbakka
 hérna slegið,
 síðan sóigyðja
 sumar-glöð
 lét lýsigull
 ljóma um vötn,
 síndra í silfri
 sílgræn engi.

Sungu svanir
 á silungu á
 ótal árdegi
 æfi þinnar.
 Þrumir nú þögn
 um þveran dal,
 yfir ísbreiðum
 endilöngum.

Èru eyru dumb
 yngissveins,
 þess er elfarym
 undi á vori,
 þess er Huldu hljómu
 heyrði á sumri,
 þar sem foss fellur
 fram um gil.

Sér í grátglóðir
 gegnum harm
 föður og frænda
 ins fallna sveins,
 þess er daladrög
 döggum vökvuð
 gekk til gagnsmuma
 og gleði funda.

Margt er mótlæti
 í mannheimi;
 verða vonbrigði
 varla talin.
 Brjóst sem bóta'aust
 blæðir inn
 eru í einróumi
 óteljandi.

Brenna á baki
 byrðar lífs
 okkur öllum
 til andarsítra,
 ólum ábyrgðar
 endalausum,
 brugðnar og bundnar
 af blóðskyldu.

Bregður brjósti
 við beðinn þinn
 föður og frænda
 og fylgdarmanna,
 eins og móða að mar
 milli skara
 hræri bólginn barm
 brynjuslitinn.

Heit eru hjörtu
 af harmsökum,
 elduð andvörpum
 ofurtrega.
 Er í karlskot
 og konungs höll
 sendur sársauki
 sáðu hverni.

Svo er sveinn lagður
 í svalan beð,
 frænda er forlög
 feldu áður —
 þér í dag dæmdur
 dúr í mold,
 mér á morgun
 að miðaftni.

Hverfum hljóðir,
 en hugum djúpir,
 heitir af harmi
 héðan á braut,
 þó að glóðganga
 á gaddi og ís
 verði vandfarin
 vöðsmælingja.

Horfir harmur
 að háseti,
 dregnu draumsilki
 dægna konungs,
 hæst í heiðrikju
 hljóðrar natur.
 Krjúpa á kné
 fyrir konungi þeim
 sorg og sársauki
 að sólarlagi.

Gleymir glysþrá
 og glæsímetum
 sál sorgbitin
 um evala nótt.
 Sér í dýpstu drög
 dularheims, —
 lengst í ljósvaka,
 lotinn pulur.

Logar leiftrandi
 ljósaþjálmur
 yfir ungmenni
 alstirnda nótt.
 Drífur þá drótt
 draumþinga til
 sú er sáluhlíðs
 sali byggir.

Dimt er í dölum
 dýpstu harma,
 sól síðrisul,
 svartnætti langt.
 Hærra á himni
 hljóðar stjörnur
 mæna í mannheim
 unz morgun rís.

Samvinna.

Samvinna er mjög almenn, hún finst alstaðar. Vér erum orðnir svo vanir henni í mörgum myndum hennar, að vér erum hættir að veita henni nokkra eftirtekt. Flest störf, sem vér vinnum, geta talist til samvinnu. Fyrirkomulagið, sem vér lifum undir, er bygt á möguleikum manna til að vinna saman. Og þar sem þeir möguleikar bregðast, þar sem einhverjir eru svo frábrugðnir flestum öðrum, að þeir eiga erfitt með að taka þátt í samvinnu, raskast jafnvægi félagslífsins, þar koma vandamál fyrir, sem oft og tíðum er mjög erfitt að ráða fram úr.

Hve nær byrjaði samvinna? Það veit enginn. Hún er jafnvel eldri en mannkynið sjálft. Hún finst í náttúrunni löngu áður en komið er upp til mannsins, jafnvel áður en komið er upp til hinna hærri dýra. Allir kannast við samvinnu maur-

anna, sem hefir vakið undrun og aðdáun manna frá elztu tíð. Farfuglarnir fljúga í geysistöfum hópum, koma saman á vissum stöðum og bíða hver annars. Villigæsirnar fljúga þannig, að sem léttast verði á hverri einni að kljúfa loftið. Fjölda mörg fleiri dæmi mætti til nefna þessum lík, sem öll sýna samvinnu meðal dýra. Efalaust hefir reynsla fjölda margra kynslóða kent dýrunum að meiru verður áorkað og að hver einstaklingur þarf minna á sig að leggja þegar allir, sem hafa eitt markmið, sameina krafta sína.

Vísirinn til hins hærra og fjölbreyttara félagslífs mannsins sjáum vér í hinum tiltölulega langa tíma, sem hann er ósjálfbjarga eftir að hann fæðist. Fjölskyldulíf hefði aldrei myndast, ef feður og mæður hefðu ekki þurft að annast um börn sín þar til þau yrðu sjálfbjarga. Fjölskyldulífið er fyrsta stigið í skipulagi mannfélagsins. Þar byrjar samvinnan. Og það er náttúruleg, ósjálfráð nauðsyn, sem knýr mennina til þessarar fyrstu og einföldustu samvinnu.

Þessa samvinnu, sem byrjar í heimilislífinu, má nefna ósjálfráða samvinnu. Hún nær miklu lengra en út yfir heimilislífið. Ættin starfar saman vegna þess að í henni eru allir skyldir; hún er stór fjölskylda. Hversu lengi mennirnir hafa verið á því stigi, að miða allt samlíf sitt við ætternislegan skyldleika, vitum vér ekki, en víst er að þeir hafa lengi verið á því stigi. En ávallt meðan samvinnan var aflíðing þess, að verulegur eða ímyndaður skyldleiki batt einstaklingana saman og gerði þeim að skyldu að hjálpa hver öðrum og vinna í sameiningu, var hún ósjálfráð.

Samvinnan verður sjálfráð þegar hún er afleiðing þess, að fleiri eða færri menn hugsa líkt eða eins um eitthvað. Eins og nauðsynin til að lifa saman skapar hina fyrstu ósjálfráðu samvinnu, svo skapar hugsana líkingin, eða sálarlegi skyldleikinn hina sjálfráðu samvinnu.

Það að margir menn geta hugsað eins, geta haft sömu skoðun og eina meiningu, er í raun og veru undirstaða alls þessa margháttaða og fjölbreytta félagslífs, sem vér lifum í. Þess vegna hafa ríki, kyrkjur, skólar, iðnaðar- og kaupskaparfélög,

umbótafélög, já, jafnvel vina og skemtifélög myndast. Alstaðar þar sem frjáls samtök eiga sér stað, alstaðar þar sem menn koma sér saman um að gera eitthvað, hvort sem það er smátt eða stórt, er hugsana- og skoðanaeining af einhverju tagi á bak við. Þegar t. d. menn mynda félagsskap til að reka eitthvert arðvænlegt fyrirtæki, þá er það sameiginleg skoðun allra, að það sé æskilegt að ábatast, og enn fremur að fyrirtækið verði að líkindum arðvænlegt. Eða ef menn stofna félag til eflingar bókmentum, þá er sameiginlega skoðunin sú, að bókmentir séu á einhvern hátt gagnlegar, þær séu þess verðar að vera studdar. Hvar sem samtök eiga sér stað getum vér ávalt fundið hina sameiginlega skoðun hjá þeim, sem taka þátt í þeim — með öðrum orðum: Þeir hugsa að einhverju leyti líkt.

En þó að samvinnan sé afleiðing skoðana einingar, er ekki sjálfsagt að skoðanaeining endi ávalt í samvinnu. Það þarf fleira en skoðanaeiningu til þess að samvinna takist,

Ef vér veitum hlutunum nákvæmt athygli, þá sjáum vér að þeir eru bæði líkir og ólíkir. Þeir eru nógu líkir til þess að flokkast saman í ýmsar heildir, en aftur á móti eru þeir nógu ólíkir til þess að hver einstakur hlutur verður aðgreindur frá öllum hinum. Þetta er náttúrlega augskýlegt; og vér erum svo vanir við það af daglegri reynslu, að vér gefum því engan gaum. En það eru ekki að eins hlutirnir umhverfis oss sem eru yfirleitt bæði líkir og ólíkir, heldur mennirnir líka. Vér sjálfir erum allir ólíkir í einhverju, þó vér séum líkir í sumu. Það sem er sameiginlegt með oss, dregur oss hvern að öðrum og knýr oss til samvinnu, en það sem er ólíkt og ósameiginlegt með oss, hrindir oss í sundur og er samvinnu vorri til fyrirstöðu.

Hér er um mjög þýðingarmikinn sannleika að ræða, sem vér margoft veitum alt of litla eftirtekt. Ef vér gerðum oss ávalt grein fyrir því, að vér erum ólíkir í sumu, bæði að upplagi og innræti til, þrátt fyrir það þó vér séum líkir í öðru, þá mundum vér oft vera þolinmóðari en vér erum, oft skilja hverjir aðra betur, og halda hverjum meiningamun innan sinna réttu takmarka.

Vér erum ekki líkir í skoðunum og vér vinnum ekki saman

vegna þess að vér höfum í fyrstu ásett oss að gera það. Mennt með svipuðu upplagi og menn, sem hafa fengið líkar skoðanir á einhverjum málum, hittast og finna að þeir eiga saman, eru andlega skyldir. Þá fyrst, eftir að þeir hafa fundist og fundið að þeir hafa líkt upplag og líkar skoðanir, myndast áform um að vinna saman. Nú er það ávalt gleðiefni fyrir þá sem hugsa líkt, að finnast og geta bundist samtökum. Þess vegna má alt af búast við því, að hið sameiginlega sitji svo algerlega í fyrir-rúmi fyrir öllu öðru, að þeir sjálfir verði þess naumast varir. að þeir eru ólíkir í sumu. En alveg eins og það sameiginlega dró þá hvern að öðrum og myndaði hjá þeim áform og vilja til að bindast samtökum og vinna saman, svo með tímanum leitast hin sérstöku einkenni þeirra, það ólíka og ósamrýmanlega í fari þeirra, við að aðskilja þá og hrinda hvorum frá öðrum. Þetta er ein helzta orsök til þess að svo margir yfirgefa félagsskap, sem þeir hafa sameinast af fúsu geði, svo mörg samtök, sem vel byrja, verða að engu þegar frá líður, og svo mörg vinátta tekur enda. Það er eins og tvö öfl séu óaflátanlega starfandi í mann-lífinu: annað knýr mennina til sameiningar og samvinnu, hitt aðskilur þá og sundrar þeim.

En til hvers er þá að vera að tala um, að samvinna sé æskileg og hvaða gagn gerir það að hvetja sjálfan sig og aðra til hennar, ef samvinna og sundrung, samlyndi og ósamlyndi, eru nokkurs konar forlög, sem menn geta ekki breytt eftir eigin geðþótta? Sannleikurinn mun vera sá, að viljinn er bæði frjál og bundinn í þessu sem svo mörgu öðru. Það er ekki algerlega í manns eigin valdi, hvaða flokk maður fyllir. Meðfæddir eiginleikar, uppeldi og sannfæringar, sem maður fær bæði vegna áhrifa annara og af sjálfsdáðum, ráða því. Vér getum ekki fyllt þann flokk, sem vér erum sannfærðir um að hafi ranga stefnu, nema að vér leggjum sjálfir á oss ófrelsisfjötra. Vér getum ekki látið oss á sama standa, hvaða skoðanir samverkamenn vorir í einu máli hafa á öðrum. Ef þeir hafa skoðanir sem oss eru þvert um geð, er óhjákvæmilegt að það gefi tilefni til sundrungar með oss og þeim. En vilji vor ræður þó svo miklu, að hann getur látið oss gleyma afarmörgu, sem sundr-

ungu getur valdið, og látið oss taka það sem er áriðandi og mikils vert, fram yfir það smáa og ómerkilega.

Vér höfum séð, að samvinnan byggist á því, að menn hugsi líkt, hafi sömu skoðanir. Það er fyrsta nauðsýrlega skilyrðið fyrir því, að margir geti sett sér sömu markmiðin og bundist samtökum. En hversu líkt sem menn hugsa í einhverja eina átt, hversu fast sem skoðanaeiningin bindur þá saman, er ávalt hætt við, já, ávalt víst, að ýmis konar skoðanamunur í öðru og ýmis konar munur í lundarfari á sér stað, og að hann miðar til þess að hriunda einum einstaklingi frá öðrum og sundra samvinnukröftum þeirra. Skilyrðin fyrir samvinnunni, auk þess að menn hugsi líkt, eru þá í því falin, að þeim takist að halda hinum sundurdreifandi krafti í skefjum; eða, ef svo mætti að orði komast, að láta hann fara halloka fyrir sameinandi kraftinum.

Eins og allir víta, er mjög langt frá því að þetta takist æfulega. Sagan er full af dæmum, sem sýna, að stór og smá fyrirtæki og sameingar af öllu hugsanlegu tagi hafa strandað á þessu. Mönnum hefir lærst fátt eins seint og það, að umbera hverjir aðra. Enn þá vill það vera svo, að smávægilegur skoðanamunur kemur mönnum til að gleyma því sem þeir hafa ætlað sér og ættu að sameina sig um.

Það stafar mestmegnis af því að það kostar sjálfsafneitun að halda sundrungarkraftinum í skefjum. Það er sjálfsafneitun að beygja sig og láta undan síga, þegar maður mætir einhverju, sem maður hefir tilhneigingu til að veita viðnám og helst að láta lúta í lægra haldi. Langflestir menn hafa þá tilhneigingu að vilja koma sínu fram, vilja halda sinni skoðun fram þangað til að hún heldur velli, vilja kveða niður það sem þeir álíta rangt, eða er á einhvern hátt á móti skapi. Og það er þessi tilhneiging sem veldur því að eitt eða annað, sem ekkert kemur því við er þeir hafa sameinað sig um, verður að sundrungarefni og dregur úr samvinnunni, máske eyðileggur hana alveg.

Þeir menn eru því bezt fallnir til samvinnu, sem geta beygt sig, sem geta þolað að lúta í lægra haldi, sem geta neitað sjálfum sér um það að snúast á móti í hvert sinn sem á þá er leitað, eða að halda hverri sannfæringu sinni fram af kappi, hvernig sem á stendur og hver sem hlut á að máli.

SJÖUNDA ÞING

Hins Únítaríska Kyrkjufélags Vestur-Íslendinga.

Gjörðabók.

I. FUNDUR.

Hið sjöunda þing hins Únítaríska Kyrkjufélags Vestur-Íslendinga, kom saman kl. 3 e. h. föstudagsins þess 18. Apríl 1913, í kyrkju Fyrsta Únítarasafnaðar í Winnipeg. Las séra Guðm. Árnason fyrstu 12 versin af Davíðssálminum nr. 139 og var svo sunginn sálmurinn nr. 619 í sálmabókinni. Las þá skrifari félagsins þingboðið og sagði þá forseti þingið sett.

Skrifari gjörði þá tillögu, að forseti skipi 3 menn í kjörbrjefanefnd. Studdi Arnlj. B. Olson tillögunu og var hún samþykkt. Því næst skipaði forseti þessa í nefndina:

Jóseph B. Skaptason frá Winnipeg
Einar S. Jónasson frá Gimli
Pétur Bjarnason frá Otto

Gunnar J. Goodmundson stakk upp á að forseti skipi 3 menn til að undirbúa dagskrá þingsins, studdi Arnlj. B. Olson tillögunu og var hún samþykkt.

Voru þessir útnefndir í dagskrár-nefnd:

Skrifari þingsins,
Guðm. Guðmundsson frá Mary Hill,
Séra Albert E. Kristjánsson frá Gimli.

Var þá tekið nokkurt fundarhlé meðan þessar tvær nefndir lyki starfi.

Lagði þá nefndin er raða átti málum á dagskrá, fram svo hljóðandi skýrslu:

- I. Skýrslur: a, Kjörbrjefanefndar þingsins.
b, Embættismanna félagsins.
1. Forseta,
 2. Féhirðis,

3. Skrifara.
4. Útbreiðslustjóra.
- c, Millipinga nefnda.
 1. Þingsstað, lagabreyting og löggilding.
 2. Gamalmennahælis,
 3. Útgáfunefnd Sunnudagsskóla rita,
 4. Útgáfunefnd "Heimis".
- II. Skýrslur; ræddar, ráðstafað, nefndir skipaðar.
- III. Útbreiðslumál:
 - a, Nemendur á prestaskóla,
 - b, Prestsþjónustu mál.
- IV. Ný mál:
 - a, Helgisiðabók (handbók presta).
 - b, Ritsafn; viðkomandi sögu trúhreyfingar vorrar meðal Íslendinga.
 - c, Bókasafn.
- V. Ólokin störf:
 - a, Ófrágengin álit þingnefnda,
 - b, Önnur ólokin störf,
 - c, Ákveðinn næsti þingstaður og tími,
 - d, Kosning embættismanna,
 - e, Þingslit.

Lagði skrifari til að þessi röð málanna væri viðtekin. Studdi Jónas Halldórsson tillöguna og var hún samþykkt.

Var þá lögð fram skýrsla kjörbréfanefnda. Jóseph B. Skaptason skýrði frá, að eftirfylgjandi fulltrúar og embættismenn félagsins væri mættir og ætti sæti á þinginu:

I. Frá Winnipeg söfnuði:

Miss Jónasína Stefánsson,
 Miss Elín Hall,
 Miss Steinunn Stefánsson,
 Mrs. Guðrún M. Pétursson,
 Hra. Ólafur Pétursson,
 Hra. Gunnar J. Goodmundsson,
 Séra Magnús J. Skaptason,

- Mrs. Tilly Pétursson,
 Hra. Þórarinn Jónsson,
 Hra. Jóseph B. Skaptason,
 Mrs. Anna Gíslason.
2. Frá Gimli söfnuði:
 Hra. Einar S. Jónasson,
 „ Stefán Eldjárnsson,
 „ Arnlj. B. Olson,
 „ Sigtryggur Kristjánsson,
 Mrs. Ingibjörg Goodman (ókomin á þing).
3. Frá Mary Hill söfnuði:
 Hra. Guðm. Guðmundsson,
 „ Niels E. Hallsson.
4. Frá Grunnavatns söfnuði:
 Hra. Jón J. Straumfjörð,
 „ Guðbr. Jörundsson,
 „ Jónas Halldórsson.
5. Prestar kyrkjufélagsins:
 Séra Rögnv. Pétursson,
 „ Albert E. Kristjánsson,
 „ Guðm. Árnason.
6. Embættismenn kyrkjufélagsins:
 Forseti, Skapti B. Brynjólfsson,
 Varaforseti, Stephan Thorson,
 Skrifari, séra Rögnv. Pétursson,
 Varaskrifari, séra Albert E. Kristjánsson,
 Féhirðir, Hannes Pétursson,
 Útbreiðslustjóri, Björn B. Olson.
 Meðnefndarmenn: Guðm. Guðmundsson,
 Pétur Bjarnason,
 Rögnvaldur Vídal.

Las hann því næst eftirfylgjandi tillögu nefndarinnar:

Einnig leggur nefnd yðar til, að Stefáni Á. Bjarnasyni frá Mary Hill sé veitt kjörgengi sem fulltrúa þess safnaðar, í stað Guðm. Guðmundssonar, er sæti hefir á þessu þingi sem embættismaður félagsins.

Vér viljum og benda yður á að þessir embættismenn eru fjarverandi: Varaforseti og Féhirðir, og að ráðlegt væri að setja braðabyrgðarmann í pláss hins síðarnefnda".

J. B. Skaptason, formaður nefndarinnar.

E. S. Jónasson, skrifari „

P. Bjarnason.

Var þá gengið til atkvæða um skýrslu nefndarinnar og hún samþykkt.

Voru þá teknar fyrir skýrslur embættismanna: Skýrði forseti frá hag og starfi félagsins. Kvaðst hann eigi hafa álitid nauðsynlegt að kalla saman þing, síðastliðið sumar. Hefði sumir embættismanna félagsins þá verið komnir af landi burt og ýmsar upplýsingar ófengnar og mörgu óráðstafað snertandi félagsmál vor. Þing væri kvatt saman með fyrra móti nú. Væri það meðfram af því, að sjálfur væri hann á förum héðan um nokkurn tíma.

Skrifari gat þess að féhirðir væri fjarverandi sökum heilsulasleika. Hefði hann farið nú fyrir nokkru síðan suður til Battle Creek í Bandaríkjunum sér til heilsuþótar og dveldi þar. Kvað áður en hann hefði farið, hefði hann falið sér á hendur að skýra þinginu frá fjárhag félagsins. Gæti fjárhagsskýrslan ekki komið fram í sömu mynd og annars hefði orðið, hefði féhirðir verið hér sjálfur.

Lagði skrifari þá fram eftirfarandi fjárhagsskýrslu:

Inntektir:

Í sjóði 17. Júní 1911	\$18.55
Gjafir: Ólafur Jakobsson, Swan River	3.00
Borgað tillag: Mary Hill söfnuður	16.00
Bækur seldar: (Lærdómskver)	43.25
	Alls \$80.80

Útgjöld:

Guðm. Sörensen: Sölulaun	\$ 3.00
Guðm. Árnason: Póstgjald	2.00
J. Strang: Flutningur	1.50
	flyt \$6.50

	flutt	\$ 6.50
Wilson's Stationary25
Rögnv. Pétursson: Póstgjald50
Í sjóði 18. Apríl 1913		73.50
	Samtals	<u>\$80.80</u>

Eignir fjelagsins:

Ógoldin safnaða tillög	\$224 00
Óseldar bækur	187.50
Í sjóði 18. Apríl 1913	73 50
	Alls <u>\$485 00</u>

J. B. Skaptason lagði til að skýrslan væri samþykkt eins og hún hefði verið lesin. Var tillagan studd og samþykkt.

Skrifari gat þess að hann hefði enga skýrslu fram að færa, nefndarfundir fáir frá því á síðasta þingi, en um hag og manntal safnaða væri sér ókunnugt. Ókomnir væri enn á þing fulltrúar þriggja safnaða, Arnes, Hnausa og Icelandic River. Vonaðist til að einhverjir kæmi þaðan síðar.

Útbreiðslustjóri bað um frest til morguns að gefa sína skýrslu.

Voru þá teknar til meðferðar skýrslur millipinga nefnda.

Lagði þá J. B. Skaptason fram svo hljóðandi álit frá nefnd þeirri er kosin var til að íhuga breyting á grundvallarlögum kyrkjufélagsins, fastan þingstað og löggildingu.

NEFNDARÁLIT.

Nefnd sú, sem kosin var á sjötta kyrkjupingi hins Únítaríska kyrkjufélags Vestur-Íslendinga, til að íhuga breytingar á grundvallarlögum kyrkjufélagsins, m. fl., — leyfir sér að leggja fram svo hljóðandi álit:

Það var aðallega þrent sem nefndinni var falið að íhuga, nefnilega:

1. Hvort kyrkjufélagið ætti að ákveða fastan þingstað í framtíðinni;
2. Hvort kyrkjufélagið skyldi leita löggildingar undir lögum Manitoba fylkis, og
3. Hvort breyta skyldi grundvallarlögum kyrkjufélagsins í þá átt að takmarka frekar þingmanna tölu frá söfnuðunum.

Viðvíkjandi 1. lið, þingstaðnum, er það álit nefndarinnar, að ekki sé heppilegt, að ákveða fastan þingstað í Winnipeg að svo stöddu, jafnvel þó nefndin viti og viðurkenni að Winnipeg borg sé og verði að líkindum

um langan aldur miðstöð Únitara hreyfingarinnar á meðal Vestur-Íslandinga. En á meðan kyrkjufélagið er að ná meiri þroska, álitur nefndin heppilegra að þing þess séu haldin á ýmsum stöðum, því þau verði þá um leið nokkurskonar útbreiðslufundur.

Víðvíkjandi 2. lið, Löggildingu nni, leggur nefndin til, að löggilding kyrkjufélagsins sé frestað að sinni, þar til nauðsynlegar upplýsingar séu fengnar því víðvíkjandi, sem nefndin hefir ekki útt kost á að fá; enda engin brýn nauðsyn að hraða aðgerðum í því máli.

Víðvíkjandi 3. lið, Grundvallarlaga-breytingu nni, gerir nefndin svofellda tillögu:

Að í staðinn fyrir 6. grein grundvallarlaganna komi eftirfylgjandi grein, sem verði framvegis 6. grein nefndra laga:

“Sérhver söfnuður kyrkjufélagsins hefir rétt til, að senda einn fulltrúa á þing fyrir hverja 15 atkvæðisbæra meðlimi safnaðarins, eða brot úr 15, alt upp að 75 meðlimum, en einn fulltrúa fyrir hverja 25 meðlimi fram yfir 75, eða brot úr 25. En þó skal hver söfnuður hafa rétt til að senda þrjá fulltrúa á þing, hversu fámennur, sem hann er. Atkvæðisrétt til þingkosninga hafa allir, sem eru 15 ára og eldri. — Auk kosinna fulltrúa skulu eiga sæti á þingi og hafa full þingréttindi, embættismenn stjórnarnefndar kyrkjufélagsins og formenn millþinga nefnda”.

S. B. BRYNJÓLFSSON. J. B. SKAPTASON. H. PÉTURSSON.

Winnipeg, 10. des. 1912.

Séra Guðm. Árnason stakk upp á að nefndarálit þetta sé rætt lið fyrir lið, studdi Þórarinn Jónsson uppástunguna og var hún samþykkt.

Var þá fyrsti liður tekinn fyrir. Stakk Ólafur Pétursson upp á að hann væri samþykktur óbreyttur, séra Magn. J. Skaptason studdi og var það samþykkt.

Pétur Bjarnason stakk upp á, en Jónas Halldórsson studdi, að annar liður álitsins sé samþykktur. J. B. Skaptason skýrði þinginu frá skoðun nefndarinnar í þessu máli. Hér væri að ræða um löggilding félagsins. Nefndinni hefði verið það óljóst hvort stofnskrá undir lögum Manitoba fylkis væri félaginu fullnægjandi fyrir framtíðina, þegar söfnuðir mynduðust utan þess fylkis og gengi í félagið. En eins og nú stæði hefði nefndin ekki séð fullgilda ástæðu fyrir því, að leita löggildingar undir lögum sambandsins, enda sú löggilding alldýr, myndi fara yfir \$100.00. Nokkrar frekari umræður urðu um þetta og tóku þátt í þeim B. B. Olson, J. B. Skaptason og forseti. Var þá gengið til atkvæða um tillöguna og hún samþykkt.

Gunnar J. Goodmundsson stakk upp á og Jónas Halldórs-son studdi, að 3. liður nefndarálitsins sé samþykktur.

Pétur Bjarnason áleit, að taka ætti fram hvað marga þyrfti til þess að mynda söfnuð. Taldi hann ófært að hvað smáir sem söfnuðir væri, hefði þeir rétt til að senda 3 menn á þing, eins og hér væri gjört ráð fyrir í þessu nefndaráliti. Hægt væri með því móti að mynda ótal smáa söfnuði til þess að ná atkvæðamagni á þingi, ef í framtíðinni til einhverra kappsmála kæmi.

J. B. Skaptason sagði, að vakað hefði fyrir nefndinni að skapa bygðarlögunum aukaréttindi með þessu. Það álit hefði oft komið fram áður, að Winnipeg hefði fullmikla yfirburði á þingi. Nefndin hefði ekki viljað fækka fulltrúum, nema þar sem um háa erindsreka tölu væri að ræða. Sjálfur sagðist hann óska eftir, að sem flestir nýir söfnuðir mynduðust, þó smáir væri, með því væri augin starfsemin, og kvæðst ekki óttast þeir bæri velferðarmál félagsins ofurliði við atkvæðagreiðslur.

Séra Guðm. Árnason gjörði þá athugasemd, að ekki væri nógu skýrt fram tekið hverjir embættismenn félagsins væru sjálfkjörnir til þings. Eftir sínum skilningi væri prestar félagsins gjörðir þingrækir samkvæmt tillögunni.

Skrifari áleit að skýrara þyrfti að taka fram um það, en gjört var í tillögunni, hvaða embættismönnum og prestum félagsins væri veitt þingréttindi, og væri rétt að hér kæmi fram breyting eða viðauki við nefndarálitið.

Séra A. E. Kristjánsson gjörði þá breytingartillögu, að í stað "Embættismenn stjórnarnefndar etc." komi "Þjónandi prestar og embættismenn o. s. frv.", séra Guðm. Árnason studdi tillöguna og B. B. Olson.

Um þetta urðu nokkrar umræður. Pétur Bjarnason gjörði þá fyrirspurn, hverjir væri prestar kyrkjufélagsins. Séra Magnús J. Skaptason sagði að greinin væri óskýr eins og hún stæði í nefndarálitinu. Jóseph B. Skaptason sagði, að greinin gjörði ráð fyrir að eins embættismönnum stjórnarnefndarinnar og þeim einum úr stjórnarnefndinni, hefði nefndin ætlað að ganga ókjörn-um til þings.

Þóráttinn Jónsson, vildi fá skýring á breytingartillögnum, hverjir væri taldir "þjónandi prestar félagsins".

Forseti sagði, að vísa mætti þessum lið álitins til baka til nefndarinnar, ef vildi.

Séra Guðm Árnason áleit óþarft að skýra hverjir væri prestar félagsins. Það yrði framvegis ákveðið á þingi. Þjónandi prestar væri þeir, sem framkvæmdu prestsverk í umboði og með samþykki félagsins.

B. B. Olson, sagði að lög þessa fylkis tæki skýrt fram hverjir væri prestar. Þeim einum væri heimilað að framkvæma prestsverk er þjónandi væri einhverjum söfnuði, eða umboð hefði til prestsverka, frá einhverjum kyrkjulegum félagsskap.

Séra A. E. Kristjánsson áleit, að sá hefði lögheimild að framkvæma prestsverk er verið hefði prestur einhvers félagskapar, þótt einhverra orsaka vegna hann væri nú hættur, það væri réttur skilningur laganna.

Séra Magnús J. Skaptason sagði, að lög þessa fylkis skoðuðu þann prest, er tekið hefði prestsvígslu og aldrei verið sviptur prestsskap. Nokkrar fleiri umræður urðu um það, hverjir hefði heimild til þess að framkvæma hjónavígslur o.s. frv. Að lokum var gengið til atkvæða um breytingartillöguna og hún samþykkt. Var þá þriðji liður nefndarálitins samþykktur með þeirri breytingu.

Séra Jóhann P. Sólmundsson gjörði þá fyrirspurn hvort samþykkt þessa, er nú hefði verið gjörð, og breytti þannig 6. gr. grundvallarlaganna, bæri að skoða sem verkandi til baka, svo að þeir einir prestar félagsins sem væri þjónandi, ætti og hefði átt atkvæðisrétt á þingi. Sagðist hann spyrja þessa, vegna þess, að hann teldi sig eiga sæti hér á þingi samkvæmt fyrverandi lögum félagsins. Kvaðst hafa verið í þjónustu þessa félags og vera prestur þessa félags þó enga hefði hann þjónustu nú á hendi.

Forseti kvað engin lög, svo hann vissi til, verka til baka. En að sínum dómi væri séra Jóhann P. Sólmundsson ekki í þjónustu þessa félags og ætti því ekki sæti hér, samkvæmt nýtekinni samþykkt.

Var þá kallað eftir skýrslu nefndarinnar er skipuð var á síðasta þingi, til þess að leita samvinnu meðal Íslendinga hér vestra, um það að koma á fót, Aldurhæli fyrir öreiga íslensk gamalmenni hér í álfu".

Séra Rögvaldur Pétursson lagði þá fram eftirfarandi yfirlit á sögu þess máls og starfi nefndarinnar, frá síðasta þingi og fram til þessa Forseti bætti við nokkrum skýringum, hvað farið hefði manna á milli á samtalsfundum þeim, er getið væri um í nefndarálitinu.

SKÝRSLA

um stofnun Aldurhælis fyrir öreiga íslensk gamalmenni.

Til forseta hins Únítaríska kyrkjufélags Vestur Íslendinga.

Á síðasta þingi kyrkjufélags vors, er haldið var að Gimli dagana 17 - 19 Júní 1911, var nefnd skipuð til þess að atbuga hvort mögulegt væri að koma því af stað meðal Íslendinga hér vestan hafs, að stofnað yrði Aldurhæli fyrir íslensk gamalmenni. Átti nefndin að leita samvinnu annara íslenskra félaga hér í álfu, um þetta mál, en sérstaklega Íslenska kyrkjufélagsins Lútherska og safnaða þeirra er fylgja nýju guðfræðinni. Í nefndina voru skipaðir auk forseta kyrkjufélags vors, Rögnv. Pétursson, Jóhannes Sigurðsson, Guðm. Arnason, St. Thorson, Jósep B. Skaptason.

Um árangurinn af starfi sínu í þágu þessa máls, leyfir nefndin sér að leggja fram eftirfarandi skýrslu: —

Strax eftir að komið var af þingi og heim, hélt nefndin fund með sér að heimili S. B. Brynjólfssonar Skifti hún verkum með sér þannig, að S. B. Brynjólfsson var kosinn formaður nefndarinnar, en Rögnv. Pétursson skrifari. Þá dagana stóð yfir Ding Íslenska Lutherska kyrkjufélagsins hér í bænum, og kom nefndinni saman um að sækja um leyfi stjórnarnefndar þess félags, til að flytja þetta mál fyrir þinginu og fá það til þess að taka það á dagskrá.

Hafði forseti vor framkvæmdir í því máli, og að leyfni fengnu var nefndinni veitt innganga á þingið. Hafði forseti Lutherska kyrkjufélagsins orðið vel við þeirri kvöð, og bauð nefndarmönnum að koma og flytja málið. Forseti vor hafði orð fyrir nefndinni, skýrði orindi hennar á þingið, lýsti málaleitaninni og gat þeirrar nauðsynjar er á væri að samtök fengist í þessu efni meðal allra Íslendinga, og að undinn yrði bráður bugur að því að koma þannig lagðri stofnun á fót hið allra fyrsta.

Innan þingsins var strax gjörður góður rómur að máli þessu, og það jafnframt tekið á dagskrá.

Liðu svo nokkrir dagar og Þingi Íslenska Lutherska kyrkjufélagsins var slitið, en ekki var nefnd vorri tilkynt neitt um, hver afdrif málsins hefðu orðið á þinginu. En eftir prentuðum fundargjörðum þingsins sá nefndin, að í það hafði verið skipuð 5 manna nefnd og voru þessir tilgreindir: Séra

Jóhann Bjarnason, Séra Gutt Guttormsson, Bjarni Marteinsson, Klemens Jónasson og Kristján Johnson.

Þá var þetta mál næst flutt fyrir Goodtemplar stúkununum íslensku, og að tillæmum forseta vors voru skipaðir sinn maðurinn frá hverri stúku til þess, að starfa að þessu máli með nefndum þeim er þá þegar voru kosnar. Var Ólafur Bjarnason úrnefndur frá stúkunnni Heklu, en Séra Rúnólfur Marteinsson frá stúkunnni Skuld.

Einnig ferði skrifari þetta mál í tal við einn fulltrúa Tjaldbúðarsafnaðar og næltist til að það yrði tekið þar til meðferðar. Var honum sagt að því myndi verða fúslega sint strax og prestur safnaðarins kæmi heim, en hann var þá á Íslandsferð.

Var ráð fyrir gjört að fundur yrði haldinn með þeim öllum erindsrekum og nefndum er kosnar höfðu verið, er um hægðist, og fram á vetur kæmi, bæði til þess að skifta með sér verkum og svo til þess að bera sig saman um fyrirkomulag hinnar tilvonandi stofnunar. Ekki varð fó af þeim fundi fyrr en eftir miðjan vetur.

Í milli tíð hélt nefnd vor tvívegis fund með sér, hér í kyrkju safnaðarins, til þess að bera saman skoðanir sínar í þessu efni og áætla um vantanlegan styrk til fyrirtækisins. Á síðari fundinum er haldinn var þann 9. Febr. 1912, gat hr. Jósep B. Skaptason þess, að hann hefði lítillega hugsað um þetta mál og skoðan sín væri sú, að jafnframt því sem leitad yrði almennra samkota málinu til styrktar, væri óhjákvæmilegt og enda sjálfsgagt, að leita hinni vantanlegu stofnun einhverrar hjálpar frá hinu opinbera. Kvæðst hann hafa fært þetta mál lauslega í tal við stjórnarformann fylkisins, og hefði hann tekið því vel, og jafnframt heitið málinu liðsinni sinnu og fjárveitingar, fengist samtök allra Íslendinga um það, þeirra er búsettir veru innan fylkisins. Þótti nefndinni það góð tóðindi, en kom sér jafnframt saman um, að láta þessa eigi getið að svo stöddu.

Á fundi þessum gat skrifari þess, að sér hefði verið tilkynt af Séra Jóhanni Bjarnasyni, er formaður væri nefndarinnar frá Íslensku Lutherska kyrkjufélaginu, að hann óskaði eftir fyrir hönd sinnar nefndar, að haldinn yrði almennur fundur meðal allra er nú væri kosnir í þetta mál, ekki síðar en þann 14. Febr. næstkomandi. Var samþykkt að verða við þeim tillæmum og boða, erindsrekum stúkanna og Tjaldbúðarinnar fundinn. Ern fremur lét skrifari þess getið, að Séra Jóhann Bjarnason hefði látið í ljósi við sig, að hann myndi gjöra þannig lagada kröfu fyrir hönd kyrkjufélagsins, að það hefði á hendi alt andlegt eftirlit með hælínu og prestsþjónustu alla, og nema því að eins að þessu yrði framgengt, bæri hann efa á að samkomulag gæti tekist og samvinna með nefndunum.

Lét nefnd vor það eindregið í ljós, að kröfu sem þessa, væri ekki hægt að taka til greina.

Miðvikudaginn 14. Febr. 1912, var þá haldinn sameiginlegur fundur með nefndum þeim og erindsrekum er skipaðir höfðu verið í þetta mál. Var fundurinn haldinn í Únítara kyrkjunni hér í bænum, samkvæmt tillæmum séra Jóhanns Bjarnasonar, er kvæð fundarsal Fyrstu Luthersku kyrkjunnar upptekinn á þeim tíma. Á fundinum mættu: Skafti B. Brynjólfsson, Jó-

sep B. Skaptason, Stefán Thorson, Jóhannes Sigurdsson, Ragnv. Pétursson, af hálfu Únítara kyrkjufélagsins. Einn nefndarmanna vorra, Séra Guðm. Árnason, gat ekki mætt sökum þess hann var talinn við Stórsúku þing Good-Templara á þeim tíma. Fyrir hönd Tjaldubúðar safnaðar Séra Friðrik J. Bergmann. Fyrir hönd stúlkunar Skuld Guðm. Bjarnason, í stað Séra Runólfs Marteinssonar, er ekki gat komið. Og frá hálfu Í-lanzka Lutherska kyrkjufélagsins: Séra Jóhann Bjarnason, Klemens Jónasson og Bjarni Marteinsson. Fjarverandi úr þeirri nefnd voru, Séra Gutt. Guttormsson og Kristj. Johnson.

Var þá fundur settur og Skapti B. Brynjólfsson kosinn forseti.

Tók þá séra Jóhann Bjarnason til máls, og kvað það nauðsynlegt áður lengra væri farið að binda föstum ákvaðum, hvert atriði, viðkomandi fyrir. komulagi þessarar fyrirhuguðu stofnanar, og sjá svo hvort um samkomulag væri að ræða og samvinnu á þeim grundvelli. Sagðist hann vera ásáttur með að allir væru um það að koma þessari stofnun á fót, því þess væri brýn þörf. Að menn skiftu með sér verkum í því efni. Um það myndi ekki vera neinn ágreiningur. En að stofnaninni fenginni sagðist hann telja það eitt sjálf-sagt, og krefjast þess fyrir hönd síns kyrkjufélags, að ö l andleg umsjá með stofnaninni yrði í höndum Lútherska kyrkjufélagsins. Í stjórnarnefnd hælsins sagðist hann ekki telja undan, að Únítara kyrkjufélagið skipaði jafn marga menn og Lutherskir. Væri það ekki ótilfallið með því að trúarskoðanir þeirra legðu aðalstund á velfarnau manna í þessu lífi. fremur en hinu tilkomanda. Kvað hann þetta fyrirkomulag mætti vel takast, því þannig hagaði til með hali eitt samskonar er hann þekti til í Boston. Væri þar eingöngu Únítarar í stjórnarnefndinni en Meþódistar veittu alla andlega forstöðu. Kvaðst hann vilja heyra hvort tekið yrði þessum kostum, því hér væri annars ekki um samvinnu að ræða.

Skapti B. Brynjólfsson kvað að þannig lögudum kostum yrði alls ekki tekið. Væri hér um það eitt að ræða að litils virða trúarskoðanir allra þeirra er ekki stæði innan kyrkjufélagsins Lutherska. Væri og heldur engin trygging fengin fyrir því, að í framtíðinni héldist þau trúarlegu hlutföll er nú ætti sér stað meðal Íslendinga. Enda væri hér ekki um útbreiðslu stofnunar eins trúarfélags að ræða. Skoðan sín væri að stofnan þessi ætti að vera til þess, að aðstoda og veita athvarf þeim er í vinarlausri eili ætti hvergi annarstaðar skjóls að leita. Áleit líka, að um það að fólk væri komið á þann aldur, myndi það vera búið að mynda sér nokkurn vegin fastar skoðanir er lítið myndi breytast eftir það.

Stefán Thorson. kvaðst álita að því að eins væri hægt að tala um samvinnu, að öllum hlutadeigandi kyrkjudeildum væri veitt sömu réttindi bæði í stjórnarnefnd og annari forstöðu stofnunarinnar. Séra Friðrik Bergmann kvað, að með svona lagaðri tillögu væri öllum samvinnu tilraunum hafnað. Kvaðst hann sjálfur vera fús til að leggja máli þessu sitt lið og ganga að öllum sanngjörnum tillögum, er gjört gæti samvinnu mögulega. Frá sömu hlið talaði Séra Ragnv. Pétursson, Jóhannes Sigurdsson og J. B. Skaptason.

Mál Séra Jóhanns Bjarnasonar, styrkti Klemens Jónasson. Sagði þó ervitt að ráða hér fram úr. Sagði sér fyndist á parti samvizku spursmál, að

setja þessa kosti, ef til þess leiddi að ekki yrði af framkvæmdum, því þá líði við það þeir sem hjálparinnar þyrfti. Aftur væri það líka samvirkumál að sleppa í höndur Únitara og Nýju guðfræðinga, því verkt að búa gamalmenni undir dauðann. Á því síðara atríði var Bjarni Marteinsson mjög fastur og Séra Jóhann, er tók aftur til máls. Kvað hann engin heit fyrir því í guðs-orði að Únitatar eða þeir sem hölludust að vefenging ritninganna, Ný guðfræðingar, yrði hólpnir annars heims. Öðru máli væri að gegna með Lútherska.

Allmiklar umræður urðu um þessa samvinnu kosti. Kom þá það tilboð fram frá nefndarforseta vorum, að hvorugt kyrkjufélagið gjörði tilkall til að hafa á hendi prestsþjónustu við halið. Skyldi það mál fengið "Ný guðfræðingum" og væri þá millivegur farinn. Fyrir vort leyti myndi kyrkjufélag vort gjöra sig ánægt með það og væri þá sízu Lútherska kyrkjufélagsins að neita því.

Tillögu þeirri svaraði séra Jóhann þannig, að hún væri öllu skaðlegri, en þó að allir þeir flokkarnir væri látnir vera þar að öllu jafnt ráðandi. Og þessu tilboði hafnaði hann gjörsamlega. Það sagðist hann vilja leyfa, að ef einhver innan hælisis kynni að óska eftir að hafa tal af einhverjum presti utan kyrkjufélagsins Lútherska. Únitara prestí eða prestí Ný guðfræðinga, að þá væri það leyft, þó því að eins að alt slíkt færi fram heimuglega. Eftir frekari tilslökun frá þeirra hálfu væri ekki að vona.

Varð þá málinu ekki lengra komið. Var séra Jóhann Bjarnason spurður að, hvort skilyrði þessi, er hann bæri fram, væri sett nefndinni frá kyrkjufélagi þeirra, eða hvort þeir sjallir hefðu sett sér þau. Kvað hann að kyrkjufélag þeirra hetði engin skilyrði sett, og þeim ekkert annað á hendur fallið, en það, að leita samvinnu og upplýsinga í þessu máli. Kvaðst hann skýra frá niðurstöðu þessa fundar á næsta þingi, og væri þá þingsins að samþykka gjörðir nefndar sinnar í þessu efni eða hafna þeim.

Var þá gengið af fundi.

Skoðaði nefnd vor þá að með þessu væri allri málaleitan í þessu máli lokið.

Í vor sem leið spurdist að kventjelag fyrsta Lútherska safnaðar hér í bæ væri búið að taka málið til meðferðar. Hafði það áður haft samkonar mál með höndum og sáfnad til þess nokkru fé að koma upp hæli fyrir fátæk gamalmenni innan safnaðarinnar. Til þess nú að taka málið til sín eins og það lág fyrir nú, hefði átt að koma til samþykta kyrkjufélaganna beggja, og ekki sízt kyrkjufélags vors, er var frumkvæðull málsins, í þess núverandi mynd, en um það var ekki að ræða. Skipuðu þær 15 manna nefnd til þess að hafa málið með höndum. Í nefndina voru settar 8 konur úr félagi þeirra, er kváðu svo til, sjö karlmenn sér til hjálpar. Það átti að heita að með karlmanna útnefningunni væri leitað samvinnu, því einn var kvaddur til frá Tjaldubúðar kyrkju og öðrum var boðið frá kyrkjufélagi voru að vera með í nefndinni, hr. Jóhannesi Sigurðssyni. En ekki tók hann því boði, og kvaðst ekki geta starfað í nefnd þessari nema að tilboði voru væri tekið, að allar hlutaðeigandi kyrkju-deildir etti að hafa jafn marga menn í forstöðunefnd þessarar tilvonandi

stofnunar, og að annaðhvort yrði engin prestsþjónusta við hælð, eða þá að hún yrði af hendi leyst jafnt af öllum kyrkjudeildunum.

Síðastliðið sumar að loknu Þingi Íslenszka Lútharska kyrkjufélagsins er svo sent eftirfylgjandi bréf, frá skrifara þess, til forseta vors, sem svar upp á samvinnu framboð vort árinu áður.

The Icelandic Ev. Lutheran Synod of North America

The Rev. B. B. Jonsson, President
The Rev. F. Hallgrímsson, Secretary
Johu J. Vopni, Treasurer

Office of the Secretary

Babur, Man., 28. Juni 1912.

Hr. SKAPTI B. BRYNJÓLFSSON,
 forseti kyrkjufélags Únitara,

Winnipeg.

Háttvirtu herra!

Á síðasta ársþingi hins Ev. Lúth. kyrkjufélags Íslendinga í Væsturheimi, tilkynnti nefnd sú, sem kosin var á kyrkjufingi í fyrra tíu þess að eiga samtali um stofnun íslenszks gamalmennahælis við nefnd frá kyrkjufélagi yðar, að á sameiginlegum fundi þeirra nefnda hefði ekki getað orðið samkomulag um það mál.

Enn fremur bárust þinginu skilaboð frá kvenfélagi Fyrsta Lúth. safnaðar í Winnipeg, þess efnis, að kvenfélagið hefði þegar gert ráðstafanir til þess að setja á stofu íslenszkt gamalmenna hæl á komandi hausti.

Með því áleit þingið gamalmenna hælis málið vera komið í viðunanlegt horf að því er oss snertir, að svo stöddu, og leyfi ég mér, samkvæmt því setu mér var á hendur falið, að tilkynna yður þetta fyrir hönd kyrkjufélags vors.

Með virðingu

yðar

F. HALLGRÍMSSON,
 skrifari.

Við bréf þetta er ekkert annað að athuga en það, að með því er samvinnu tilboði voru neitað af hálfu Ísl. Lúth. kyrkjufélagsins. Skóðaði nefnd vor þá að málinu væri þar með lokið.

En svo nú á síðast liðnu hausti er aftur vakið máls á því að leita samvinnu um þetta mál. Eru það nú nokkrir menn úr hópi þeirra er kvenfélag Fyrsta Lúth. safnaðar valdi með sér í nefndina, og gekkst hr. Árni Eggertsson aðallega fyrir því. Var hann óánægður með það horf er málið hafði tekið, og óskaði eftir að allir Íslendingar helzt gæti sameinað sig um það,

Eftir nokkurt lauslegt samtal við ýmsa nefndarmenn vora um þetta, kaus nú þessi nýja 15 manna kvenfélags nefnd 2 menn úr sínum hópi, til þess að tala við aðra 2 menn frá vorri nefnd, um þetta. Nefndarmenn vorir voru þeir hr. S. B. Brynjólfsson og J. B. Skaptason, en málsrekar kvenfélagsnefndarinnar voru þeir hr. Guðm. Thordarson og hr. Árni Eggertsson. Komu þeir saman heima hjá S. B. Brynjólfsson, létu erindsrekar kvenféla snefndarinnar það í ljós, að þeir óskæðu eftir að vér gerðum nú eitthvert tilboð er leitt gæti til samkomulags. Þó létu þeir þess jafnframt getið að ervitt myndi

þeynast að fá því framgengt, að fleiri en tveir menn frá vorri hálfu yrði skipaðir í nefndina.

Til þess að íhuga þetta frekar, kallaði forseti fund með nefndarmönnum vorum, og mættu þar allir nema tveir er sjarverandi voru úr þeim. Þeir J. Sigurðsson og St. Þorsson. Kom nefndinni þá saman um það, að bjóða alla þá kosti og tilslökun er hún sæji sér fært, til þess, ef enn nú gæti orðið af samvinnu. Var þá eftirfylgjandi tillaga samþykkt og send kvenfélags nefndinni.

TILLAGAN.

Samkvæmt tilmælum, frá tveggja manna nefnd þeirri, er skipuð var af Stofnunarnefnd hins fyrirhugada Gamalmenna hælís, til þess að leita samvinnu hins Íslensku Únítaríska kyrkjufélags um það fyrirtæki, höfum við undirritaðar nefndarmenn, frá ofan nefndu kyrkjufélagi, haldið fund með oss, til að íhuga þetta mál, og leggjum fram svolátandi tillögur er vér gjörum að skuldbindingar atríði um samvinnumálið:

- I. Samkvæmt gjörðri skipan, er vér höfum þó engan blut átt í, gjörum vér oss áhæzða með, að tilvonandi nefnd, er hafi með höndum og til framkvæmda, að koma upp hæli fyrir Íslensku gamalmenni hér Vestanhafs og viðhalda því, sé skipuð 15 mönnum, 8 konum og 7 karlmönnum, en til nefndar þeirrar sé kosið sem hér segir: Frá kvenfélagi eða söfnuði Fyrstu Íslensku Lúthersku kyrkjunnar í Winnipeg séu skipaðar 4 konur, en 2 konur frá hverju kvenfélagi eða söfnuði Tjaldbúðar-kyrkju og Fyrstu Íslensku Únítarískyrkjunnar í Winnipeg. Karlmannanefndinni sé þannig skift, að til að byrja með, séu 3 menn kjörnir í nefndina frá söfnuði Fyrstu Íslensku Lúthersku kyrkjunnar í Winnipeg, en 2 frá hvorum hinna sífnadanna, Tjaldbúðar kyrkju og Fyrstu Íslensku Únítara kyrkjunnar í Winnipeg. En strax og nefndin skerðist með úrsögn eða dauðsfalli svo að eftir verða 2 frá Fyrsta Ísl. Lúth. söfnuði í Winnipeg. Þá velji Tjaldbúðar söfnuður mann úr sínum hópi í skarðið. Skal það svo og til ganga, er Tjaldbúðar söfnuður missir við manns úr nefndinni. Velji þá Fyrsta Ísl. Únítara kyrkjan mann úr sínum hópi í skarðið. Taki Ísl. Lúth. kyrkjan því næst við, og skipi oddamann er næst verður skarð í nefndinni. Með þessu er það meining vor að allir ofan nefndir 3 söfnuðir hafi ávalt tvo fasta menn í nefndinni, en oddamaðurinn sé valinn ávalt eftir beinni röð frá söfnuðunum þremur, eftir því sem sæti hans losnar.
- II. Það er önnur tillaga vor, að nefnd þessi skipi með sér verkum sem hér segir. Þær 8 konur er nefndina skipa, hafi á hendi eftirlit með hælunni í samráði við umsjónarmann þess, samkvæmt ákvörðunum, tilskipunum og tilmælum sameiginlegu nefndarinnar. Aftur hafi þeir 7 menn er nefndina skipa, framkvæmdir allar í stjórn þessarar stofnunar. önnræmur fjármál öll, svo sem innheimtu, söfnun, útgjöld, byggingu og innrættan hælísins. Við fráfall úr nefndinni velji sá flokkur manns í skarðið er mannsins missir samkvæmt fyrir mælum I. greinar.

III. Sé um prestsþjónustu við stofnun þessa að ræða, þá sé starfi sá af hendi leystur af hlutaðeigandi kyrkjudeildum, eftir samkomulagi og kringumstæðum.

Vér viljum samt sem áður láta þess getið að sú er tilfinning vor alra, að jafnast og sarngjarnast sé, að nefndina hefði skipað jöfn tala manna og kvenna frá öllum þremur kyrkjufélagunum. En skulum þess að kvenfélag Fyrsta Ísl. Lúth. safnaðar hefir þegar lagt fram mikið verk, máli þessu til styrktar, ávítum vér rétt að starfi því sé veitt sarngjörn viðurkenning og félagskonum veitt þau forréttindi að skipa helming nefndarinnar til móts við hin tvö kyrkjufélögin.

Winnipeg, Man., 12. Des. 1912.

Undirritað:

S. B. Brynjólfsson.

Rögnv. Pétursson.

Guðm. Árnason.

J. B. Skaptason.

Var tillögum þessum að lokum svarað neitandi með eftirfylgjandi bréfi.

Winnipeg, 19. Des. 1912.

S. B. Brynjólfsson, Esq.

Winnipeg, Man.

Kæri vin:

Af því ég er, sem stendur, skrifari gamalmennahælis nefndarinnar, var mér falið að svara bréfi þínu, og þeirra sem rituðu undir með þér, áhrærandi samvinnu í málefni því sem nefndin hefir tekið að sér. Hver-su fegnir sem við vildum, er það ekki að nemu leyti á valdi okkar að uppfylla þau skilyrði, sem þið settið. Nefndin þessi hefir ekki kosið sig sjálf, heldur hefir kvenfélag Fyrsta Lútherska safnaðar getið henni tilveru. Suma meðlimi hefir kvenfélagið beint kosið, og hinir áttu allir að vera kosnir af þeim sem kvenfélagið kjöri. Í raun og veru má nefndin kannast við dáiúttinu formgalla hjá sér, þegar hún um daginn fór, sem nefnd, að gjöra tilraun að bæta tveimur mönnum við tölu sína. Það mál átti algjörlega að vera í höndum kvennanna frá kvenfélaginu, þangað til nefndin væri búin að ná sinni fullu tölu. Til sönnunar því að eg fari rétt með, skal eg benda á fréttagrein í "Sam.", í blaðinu sem kom út í síðast liðnum Maímánuði.

Að ganga að skilyrðum ykkar, væri því að umturna fyrirkomulaginu sem kvenfélagið samþykkti áður en nefndin var til, og hvað þessa nefnd snertir, verður það að skodast algjörlega *ultra vires*.

Samt þykir okkur slæmt ef þið getið ekki verið með; því við viljum vinna jafnt fyrir alla flokka, og viljum ekki fara í nokkurt manngreinarálit í inntöku manna á stofnunina.

Með vinsemd,

R. MARTEINSSON.

Er máli þessu þá ekki lengra komið en nú er frá sagt.

Skýrslu þessa, og frekari ráðstöfun máli þessu viðkomandi, felur svo nefndin þinginu til framkvæmda.

Virðingarfylst

Rögnv. Pétursson,
skrifari nefndarinnar.
Guðm. Árnason.

S. B. Brynjólfsson.

St. Thorson.

J. B. Skaptason.

Jóh. Sigurðsson.

FASTEIGNIR KEYPTAR OG SELDAR

KOMIÐ og ATHUGIÐ hvað vér höfum að bjóða, á ýmsum stöðum í borginni, áður en þér veljið yður byggingarstæði. Vér kaupum sölusamninga, lánnum peninga út á eignarbréf fyrir bæjarlóðum. Komið til vor eftir öllu, tilheyrandi fasteignum.

WILLIAM GRASSIE

54 ATKINS BUILDING - 221 McDERMOT AVE.

PHONE 5327 - - - P. O. Box 645

NOTIÐ

Royal Crown

SÁPU

GEYMIÐ UMBÚÐIRNAR OG FÁIÐ VERÐLAUN.

Það hefir verið sannað með tilraunum að sex stykki af ROYAL CROWN SÁPU eru notadrýgri en átta stykki af vanalegri sápu.

Fáið yður einn pakka af Royal Crown sápu, og komist að raun um að ofanskráð staðhæfing er rétt.

Sendið eftir fullkomnum verðlaunalista. Hann kostar yður ekki neitt.

THE ROYAL CROWN SOAPS, LTD.

VERÐLAUNAEILD

WINNIPEG, - - CANADA

Nýttiskulegasti og endingarbeztir
skófatnarnir í Canada

Drjár verksmíðunir, Montreal og St. Hyacinthe

Tvær sérstakar tegundir

“Ames Holden Skór”

“McCready Skór”

Nægar byrgðir til skjótra útsendinga í vörugæymsluhúsi
okkar í Winnipeg

Ames Holden McCready Limited